

3 — Mahalli laboratuvarlardan ve diğ̈er araştırma yerlerinden elde edilen teknik ve ilim raporlarının ve ilim mecmualarının teknoloji ve ilmin başlıca merkezlerine ulaştırılmasını ve yayılmasını kolaylaştırmak.

4 — Belli bir bölgede yapılmakta olan enteresan ve önemli işlerden dünyanın diğ̈er taraflarını haberdar etmek.

5 — İlm muhaberenin, manuskript, ilm neşriyatın mübadelesini temin etmek.

6 — Mahalli hkmetlere istendiği vakit ilm tavsiyelerde bulunmak.

7 — Tanınmış ilim adamlarının kısa süren seyahatlerini kolaylaştırmak, araştırmada beynelmilel bir işbirliği plnunu teşvik etmek.

8 — Gerekli olduğu vakit UNESCO'nun zel Őubeleriyle işbirliği yapmak ve icabeden tavsiyeleri toplamak.

9 — Başka memleketlerdeki araştırcılar arasında mübadeleyi temin etmek.

Eser içerisinde burada belirtilen belli başlı vazifelerin nasıl yapıldığı UNESCO'nun ne Şekilde alıştığı, UNESCO'nun belli başlı merkezleri (Ltin Amerika, Doğu Asya, Orta Őark, Güney Asya) v.s. hakkında etraflı bilgi verilmekte ve UNESCO'nun bilimsel araştırmaları kolaylaştırmada oynadığı ve oynayacağı büyük rol belirtilmektedir. Bunlardan başka Şimdiye kadar UNESCO'dan istenilen yardımlar, çalışma materyeli (kimyasal maddeler ve literatür) v.s. sırasıyla zikredilmekte, ilm işbirliğini sağlamak maksadiyle yapılan ziyaretler, yapılmış olan çeşitli konferanslar, "UNESCO Office,, mensuplarının adresleri bildirilmektedir.

## BİOLOGİDE FOTOGRAFÇILIK

CAFER TÜRKMEN

Fotografçılık, yaşı ge olmasına rağmen çok çabuk gelişen bir teknik ve sanattır. Bugün, lkslkten ve zorluklardan sıyrılarak, her türlü ilim, san'at adamının ve geçiş manada halkın zevki ve ihtiyaı olmuştur ; bu ihtiyaç hergün bir kat daha artmakta ve yayılmaktadır. Birçok güzellikleri, det ve an'aneleri saklı kalan yurdumuzun ve milletin, genel olarak canlılığın çeşitli ve çok defa insan gözünden kaçan

inceliklerini tesbit etmek, tabiat güzelliklerini ve onun değişikliklerini herkesin görebilmesini sağlamak ancak memleketimizde fotoğrafçılık zevkinin daha fazla yayılmasıyla mümkün olabilecektir. Memleketimizde fotoğraf âlet ve malzemesi imâl etmediğinden bunları temin etmek, harçtan geldikleri için, bir parça pahalıya mal olmaktadır. Memleketimize bu yüzden fotoğraf amatörleri diğer memleketlere nazaran çok azdır. Şimdiye kadar yapılan yayınlar da kâfi değildir. Esasen çok az olduklarından bulmak da kolay olmamaktadır. Fakat arzu eden bir insan için fotoğrafçılık tahmin edildiğinden çok daha ucuza elde edilebilir. Esasen bir amatörün yalnız fotoğraf çekmesi kâfi değildir ; bütün işlerini kendisi yapmalıdır. Amatör işlerini yapan fotoğrafhanelerin ekserisi plâkları kendi işlerine gelen banyo ile yıkarlar ve kendi işlerine gelen kâğıtları kullanırlar ; bu işler çok titiz çalışan atelyeler tarafından yapılsa bile ekseriya arzu edilen sonucu vermezler, çünkü resmin esasını hangi kısmın teşkil ettiğini ancak resmi çeken bilir.

Bizde bazı tabirler yanlış kullanılmaktadır. Sırası gelmişken biraz temas etmek faydalı olur kanaatındayım :

**Fotoğrafi :** Aslı Yunanca olan bu kelime Türkçede ışıkla çizmek manasına gelen bir isimdir ; yani bir makine yardımı ile hassas plâk üzerine resim yapmaktır.

**Fotoğraf :** Makine ile hassas plâk üzerine resim yapan insana verilen isimdir. Bu tabir kısaltılarak ekseri lisanlarda foto olarak kullanılır. O halde fotoğraf makinesi ile yapılan resme fotoğrafi, fotoğrafiyi yapan insana fotoğraf veya foto demek yerinde olur ; fakat Türkçemizde fotoğrafi yerine fotoğraf ve fotoğraf yerine fotoğrafçı kelimeleri eskidenberi yerleştiği için yanlış olmasına rağmen biz de bu terimleri herkesin anladığı manada kullanacağız.

Genel olarak fotoğrafları üç tip üzerinde toplayabiliriz : 1) hatıra resimleri, 2) teknik resimler, 3) estetik resimler.

1 — Hatıra resimleri : Hemen hepimiz bugünümüzden yarınımıza ve kendimizden sonrakilere birer resmimizin kalmasını arzu ederiz. Bizden evvelkilerin ve bizim geçmiş zamanlarımıza ait hatıra resimlerini elimize aldığımız zaman onları veya o günleri yaşarız. Arkasında uzun yıllar bırakmış, saçları ağarmış bir insanın çocukluk ve gençlik hatıralarına, o anları tekrar hayalinde yaşatabileceği bir vesikaya sahip olması ne kadar büyük bir bahtiyarlıksa, sahip olmaması çok daha büyük bir talihsiziktir.

2 — Teknik resimler : Bugün ilim ve fende fotoğrafçılık en doğru ve kolay bir ifade vasıtası olmuştur. Elle yapılan resimlerin doğruluğuna başkalarını inandırmak çok defa tam olamaz. Elle resim yapan insan isterse resme bilgisini katar veya istemediği kısımları yapmayabilir. Veyahutta tasavvur ettiğini, gördüğünü sanarak aldanabilir. Diğer taraftan elle resim yapmak fotoğraf çekmek kadar kolay ve pratik değildir. Çok kısa süren anları seri halinde veya tek olarak resmetmek çok zor veya imkânsızdır.

Her türlü ilim ve teknik konuların izahında kullanılacak fotoğraflar bizi lüzumsuz yazı ve söz uzatmalarından kurtarır. Hiç bir şüpheli taraf bırakmaz. Dinleyen veya okuyana görmek ve çabuk anlamak fırsatını verir. Bilhassa insanlar, gözleri fazla geliştiklerinden, etraflarındaki daha ziyade gözleriyle kavrarlar.

3 — Estetik resimler : Fotoğraf yakın zamana kadar güzel sanatlar dışında zannedilirdi ; bugün onun da bir güzel sanat kolu olduğunu herkes anlamış bulunmaktadır. Tabiat birçok güzellikler taşır. Birçok güzel anlar geçirir. Bir avcı gibi herkesin yakalayamayacağı anları tesbit eder, ona kendi duyusunu katar ve başkalarına nakleder.

Dün bir siyah ile beyaz, ışık - gölge ve kompozisyon mükemmelliği ile mevzu güzelliğinden meydana gelen ve sanatkârın duyusunu ifade eden fotoğraf bugün ayrıca renk güzelliğini de tesbit etmek imkânlarına kavuşmuştur. Kısa bir zamanda renkli fotoğrafın siyah - beyaz kadar pratik ve herkesin kolay yapabileceği duruma geleceğini kuvvetle ümit ediyoruz.

Bu yazılarımda her arzu edenin fotoğrafçılık yapabilmesi için pratik ve kolay olacak şekilde bilgi vermeğe çalışacağım. Bize bir makine veya bir malzemenin nasıl yapıldığından ziyade nasıl kullanılacağı, daha çok lâzımdır. Eğer âlet ve malzeme seçmesini ve bunları kullanmasını öğrenirsek en mühim hamleyi yapmışız demektir.

#### LİTERATÜR ÖZETLERİ

Dergimiz geçen sayısında olduğu gibi, ikinci nüshasında da Biyoloji alanında memleketimizde çıkan yayınların kısa bir özetini sayın okuyucularına takdim etmektedir. Bunların bir kısmı Fen Fakültesi Mecmuasında olduğu gibi nazari, diğer bir kısmı da Tarım Bakanlığının yayınları gibi, tatbiki Biyolojiyi ilgilendirmektedir. Bundan maksat memleketimizde yapılan Biyolojisel çalışmalarını daha geniş bir kitleye duyurmak